

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ МІСЬКОГО ЕЛЕКТРОТРАНСПОРТУ В УКРАЇНІ

Сулима Ірина Миколаївна
Балджи Марина Дмитрівна

Одеський національний економічний університет, м. Одеса

Транспортна галузь є однією з базових галузей економіки – має розгалужену залізничну мережу, розвинуту мережу автомобільних шляхів, морські порти та річкові термінали, аеропорти та широку мережу авіаційних сполучень, вантажних митних терміналів, що створює необхідні передумови для задоволення потреб користувачів транспорту у наданні транспортних послуг та розвитку бізнесу.

Міський електричний транспорт функціонує у 51 місті України, експлуатуючи 1967 трамвайних вагонів, 2670 тролейбусів, 1192 вагонів метрополітену. При мінімальній потребі в оновленні близько 400 тролейбусів та 200 трамвайних вагонів на рік фактичні обсяги становлять лише 50-60 одиниць [1]. Загальний стан міського електротранспорту знаходиться у край незадовільному стані – питома вага експлуатації, в середньому складає понад 16 років, що свідчить про необхідність оновлення складу.

Особливо гостро питання стоїть перед електротранспортом, адже в країні існує власна виробнича база з виготовлення рухомого складу міського електротранспорту. Виробництво тролейбусів здійснюють Луцький автомобільний завод (корпорація «Богдан») і Львівський завод комунального транспорту (ЛАЗ); трамвайних вагонів – ТОВ «Татра-Юг», спільне підприємство «Електронтранс», корпорація «Богдан» (за конструкторською документацією ВАТ «Белкомунмаш») та комунальне підприємство «Київпастранс» спільно з ПрАТ «Київський завод електротранспорту» [2]. Вітчизняні виробники здатні забезпечити потребу підприємств міського електротранспорту в рухомому складі, який за показниками енергоспоживання, надійності та комфортності не поступається аналогам у розвинених країнах.

В Україні існує низка законодавчих документів, що спрямовані на регулювання процесу розвитку транспорту. Розроблена Національна транспортна стратегія України на період до 2030 року, в якій одним із завдань означено «оновлення міського транспорту з переважним переходом на електротранспорт»; діють декілька положень. Так, проєкт «Міський громадський транспорт України» – фінансова угода між Україною та Європейським інвестиційним банком, ратифікована Законом України від 12.04.2017 № 2009 VIII, передбачає реалізацію 21

підпроєкту з розвитку міського пасажирського транспорту в 11 містах України, загальною вартістю близько 400 млн євро. В 2019 р. Міністерство інфраструктури внесло корективи до існуючого проєкту.

Незважаючи на існуючу виробничу мережу та наявність законодавчих документів, питання забезпечення країни власним електротранспортом залишаються відкритими. Для вдосконалення транспортної політики в країні необхідно провести реформування транспортної галузі, ввести низку заходів з покращення наявної ситуації та зменшення проблем у цій сфері, орієнтуючись на покращення економічних, соціальних та технічних показників.

Нами визначені основні пропозиції з виконання першочергових завдань розвитку міського електричного транспорту:

1. Оновлення транспортного парку вітчизняним складом.

2. Вдосконалення роботи міського електричного транспорту на основі залучення інформаційних систем.

3. Впровадження безготівкової системи оплати проїзду.

Визначення і реалізація першочергових напрямків удосконалення транспортної політики забезпечить функціонування транспортної галузі на високому рівні, тим самим приводячи до задоволення потреб населення. Оновлення транспортного парку за рахунок вітчизняного електротранспорту потребує значних державних регуляторів та держпідтримки на українських підприємствах, що стає можливим завдяки реалізації проєктів при підтримці Європейського інвестиційного банку і Європейського банку реконструкції та розвитку. Вдосконалення роботи міського електричного транспорту може проводитись завдяки розробці і залученню сучасних інформаційних систем, а саме запровадженню спеціального додатку, який визначатиме рух, відправлення чи зупинку транспортного засобу. Крім цього, доречно встановлення сонячних панелей на автобусних зупинках населених пунктів для покращення освітлення і електропостачання; вдосконалити ці зупинки, відповідно від погодних умов країни; обладнати міські зупинки електронними табло та ін.

Головне управління статистики в Україні. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

Офіційна сторінка Міністерства інфраструктури України. URL: <https://mtu.gov.ua>.

Національна транспортна стратегія України на період до 2030 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/430-2018-%D1%80>

Проєкт «Міський громадський транспорт в Україні». URL: <https://mtu.gov.ua/news/27947.html>